

Može li se voljeti Bruxelles?

Reforma lokalne samouprave u izbornim programima političkih stranaka

Politike prema mladima u Bugarskoj i Andaluziji

Sadržaj:

Gost komentator: Volite li Bruxelles i kad u njemu živite?.....	2
Javnom nabavom protiv korupcije – energična i sveobuhvatna akcija države, EU-a i nevladinog sektora.....	4
U tijeku je izrada promotivne brošure općina i gradova za potrebe međunarodne suradnje	5
Lokalne politike mladih: primjeri Bugarske i Andaluzije.....	6
Lokalna samouprava u (ne)milosti političkih stranaka.....	9
Pravno savjetovanje.....	13
Promocija vodiča za zaduživanje jedinica lokalne samouprave u Novinarskom domu u Zagrebu.....	13
Kratke vijesti.....	14
Intervju.....	15

Impressum:

Izdavač: Udruga općina u RH
 Uredništvo: Udruga općina u RH

Hrgovići 59
 10000 Zagreb, Hrvatska
 Tel +385 1 3689 152; 154; 153
 Fax +385 1 3637 116
 e-mail: info@udruga-opcina.hr
 web: <http://www.udruga-opcina.hr/>

Molimo da komentare, vijesti i ostale priloge šaljete na: info@udruga-opcina.hr

Naslovница: Atomium, Bruxelles, autor: Prof. Dr. Nils Paar

You aimez Bruxelles? Volite li Bruxelles i kad u njemu živite?

Kao i o nogometu, o Bruxellesu svi znaju sve. Da ima svoga manekena Pisa (mali brončani kip), Atomium, najljepši europski trg Grande Place, glasovite praline, tristotinjak vrsta piva, na stotine restorana. Znaju svi da su u tom gradu i brojne europske institucije što znači na tisuće diplomata. Sve to lijepo piše u svim turističkim brošurama, ali rijetko se gdje može pročitati kako se živi u Bruxellesu? Kako stranac postaje "Bruxellois"?

Postati Bruxellois (kako frankofoni zovu stanovnike tog prekrasnog grada) nije nimalo lako. Pravila su vrlo stroga i administracija je najkomplikiranija u Europi. Općina ima 19, slovom i brojkom, što će reći da grad čini zajednica općina. Svaka ima vrlo visok stupanj autonomije, svoje privilegije i odgovornosti. Nije neobično vidjeti u jednoj ulici velike hrpe smeća dok je druga očišćena. To znači da je mjesto najvjerojatnije granica među općinama pa u jednoj smeće odvoze tri puta tjedno, a u drugoj samo jednom. Naravno - učestalost usluge ovisi o tome koliko stanovnici plaćaju komunalne usluge.

Obnavljate li u Bruxellesu dozvolu boravka, "carte séjour"

- svojevrsnu osobnu iskaznicu, u jednoj će općini to obaviti za belgijske pojmove vrlo brzo, za dva-tri mjeseca, a u drugoj će čekati i do pet mjeseci. Tako se može dogoditi da pola godine imate carte séjour, a drugu polovicu godine nemate. Zato sve vrijeme uza se nosite svoju putovnicu, tek toliko, ako zatreba...

Zanimljivo je kako u općinama postoje posebna pravila selidbe. Kada nadete stan procedura useljenja počinje u općini. Prijavljujete datum i sate koji će biti potrebni za posebni kamion-lift ispred zgrade u koju useljavate. Poseban servis označi mjesto zabrane parkiranja jer se selidba obavezno obavlja preko prozora. Naime, liftovi su dimenzija dosljednih tek krupnijeg čovjeka, ponekad doduše stane i kovčeg, ali namještaj sigurno ne. Zato je pravi užitak gledati koljom brzinom i spretnošću selidbu obave specijalizirani servisi.

Kada se novi stanar useljava u stan, uz vlasnika-najmodavca obavezno bude i takozvani ekspert koji prije useljenja obavi procjenu stanja stana, "etat des lieux". Ugovor o najmu stana ima tridesetak odredbi koje su, od prve do zadnje, u korist vlasnika stana kako bi on pri napuštanju stana bio siguran da će svoje vlasništvo dobiti upravo onakvo kakvo je bilo u trenutku useljenja. Amortizacija ne postoji! Polog od prosječno tri do šest stanarina deponira se na posebnom računu u banci i ni jedna strana nema mogućnost podizanja novca dok se podstanar ne odseli, odnosno nakon ponovne procjene stanja stana od strane dotičnog eksperta koje svoje usluge dobro naplati. Te usluge ovaj put ne plaća samo podstanar već i vlasnik stana. U ugovoru piše točna cijena iznajmljivanja i, naravno, komunalije čija cijena ovisi o pojedinoj općini, ali su uvek vrlo visoke. Svake godine cijena stana raste barem tridesetak eura. Cijeli taj lanac usluga košta: lift, selidba, ekspert, ugovor. No, svi ti specijalizirani ser-

visi plaćaju porez, a belgijski je porez među najvišima u Europi. Nije moguće iseliti iz stana i reći da ste sami okrečili stan jer ekspert, ako hoće, može tražiti račun specijaliziranog servisa i potom iznos, ako nemate račun, odbiti od pologa u banci. Država je skupa jer treba hraniti ogromnu administraciju. Savezna vlasta, šest parlamenta, tri regije, lokalna uprava... Međutim, zahvaljujući sređenom aparatu, država funkcioniра i bez savezne vlade koje, eto, nema od lipnja 2010. godine.

Bruxelles je uz ostalo grad pun parkova i, zanimljivo, i parkovi zarađuju. Gotovo svakog vikenda u prekrasnom Parc du Cinquantenaire održavaju se razne manifestacije - od predstavljanja novih modela automobila ili sportske opreme do svjetskih kulinarskih manifestacija. Najam prostora se plaća, a svi popratni servisi uključeni su u razne neophodne poslove - montažu standova, sanitarnе čvorove, čišćenje ili zamjenu (u četvornim metrima) pogažene trave, i svi funkcioniраju besprijekorno. Park je u roku dva sata po završetku manifestacije potpuno čist i u stanju kojem je bio prije njenog održavanja. U europskoj četvrti, bude li oko podneva bar malo sunca, park će posve sigurno biti pun ljudi. Podnevna stanka koristi se za dodir s prirodom: u jednoj ruci sendvič, a u drugoj sklopivi bicikl za malo rekreacije. Zato je u parkovima gužva. Parkovi nisu ukras već i te kako imaju uporabnu vrijednost.

Živjeti u Bruxellesu a ne poznavati domaću kulinarsku ponudu gotovo je svetogrde. Doduše,

treba vremena da se uz školjke na buzaru navikne jesti njihov glasoviti "pommes frites", ali kad je imperativ onda se to jednostavno mora činiti. Čudno je da je u Bruxellesu glavni specijalitet, ovjekovječen i na razglednicama, "mussels from brussels" – školjke koje mi znamo kao dagnje. Pa ipak je grad od Sjevernog mora udaljen stotinu kilometara?! Kako je i dizajn uvijek bitan, tako se i te školjke serviraju u posebne posude tzv. Casserole. Obično su duboke, crne i obavezno malo ulupljenih poklopaca. U posudi su školjke, a u poklopce se stavljaju ostatci.

Svaki će domaćin vrlo rado objasniti da je pommes frites belgijski proizvod i kako ih ljuti engleski naziv "french fries".

Tvrde da prženi krumpirići nemaju veze s Francuskom ni Francuzima. Kažu da su ih u 17. stoljeću izmislili Flamanci i Valonci. Recept je jednostavan, a formulu uspjeha jamči dvostruko prženje narezanog krumpira posebne vrste. Zanimljivo je da su se zbog jedne pečenjare žestoko posvađali arhitekti poznatog trga Flageya s građanima, kad se trg renovirao. Shvatili su da će s trga nestati njihova omiljena pečenjara ispred koje znaju čekati krumpiriće i po dvadesetak minuta, pa su u jednom danu prikupili 3000 potpisa. Arhitekti su bili primorani ostaviti pečenjaru na starom mjestu!

Živite li u Bruxellesu ne možete odoljeti ni napasti zvanoj čokolada, niti pralina ma koje je prije 100 godina patentirao kemičar Jean Neuhaus. Danas slatkische od čokolade proizvodi 87 belgijskih tvrtki s ukupno 7 tisuća majstora čokolade. Precizno su izračunali da na čokoladi Belgija godišnje zaradi dvije milijarde

eura. Jako se uznemire kad cijena kakaovca naraste. Živjeti u Bruxellesu znači i uklopiti se u slatki prosjek: navodno svaki Belgijanac godišnje pojede više od 7 kilograma čokolade.

Grad Bruxelles je poseban, puno drukčiji od Pariza do kojega je udaljen sat i pol brzim vlakom ili Amsterdama do kojega je sat više tim istim vlakom. Živjeti u njemu jednostavno imponira. Zato je pisati o njemu nezahvalna zadaća, knjiga u nastavcima. Stalno se može dodati još nešto...tek toliko, neki detalj koji traži dodatak, baš kao i zamarni mirisi čokolade koji u ustima ostavljaju okus na - JOŠ!

Javnom nabavom protiv korupcije – energična i sveobuhvatna akcija države, EU-a i nevladinog sektora

Novi Zakon o javnoj nabavi (NN br. 90/11) stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine, a sudeći prema prema izmjenama koje donosi u ovom vrlo važnom segmentu svakodnevne prakse kao prema i interesu stručne i šire javnosti za ovu problematiku, očekivanja su velika i opravdana. Pokazalo se, naime, da je javna nabava u proteklom razdoblju u Hrvatskoj bila izvrom brojnih nepravilnosti, sukoba interesa i korupcije.

Evo nekoliko konstatacija:

Javna nabava jedno je od ključnih područja u kojima javni i privatni sektor ulaze u finansijsku interakciju. Udio javne nabave u BDP-u EU -a u prosjeku iznosi 18,5%, a udio javne nabave u BDP-u Hrvatskoj je u 2010. godini iznosila samo 7,32% BDP-a odnosno 24,7 milijarda kn, što je za 15,8 mlrd kn ili 38,9% manje nego u 2009. godini.

Zbog toga je javna nabava jedan od glavnih "kandidata" za korupciju, pogodovanja i podmićivanja, kako je to očijenjeno u sklopu IPA Twinning projekta Njemačke agencije za javnu nabavu (Bundesbeschaffung GmbH) i Ministarstva gos-

podarstva, rada i poduzetništva RH.

Ciljevi procesa javne nabave (zadovoljiti potrebe javnog sektora uz ostvarivanje vrijednosti za uložena sredstva poreznih obveznika, omogućiti gospodarstvu ravopravan pristup javnim sredstvima, osigurati svima jednaki tretman) mogu se ostvariti jedino sklapanjem ugovora na natjecateljskoj osnovi te transparentnog, učinkovitog, odgovornog i pravičnog sustava javne nabave. Do korupcije, upozorava se, može u različitim oblicima doći u svakoj od tri

glavne faze postupka javne nabave: planiranju i pripremi, objavljivanju i evaluaciji ponuda, sklapanju i izvršenju ugovora.

Proveden je i netom okončan projekt Partnerstva za dušveni razvoj BACCI - Balkanska atikorupcijska

inicijativa, financiran sredstvima Europske komisije u sklopu IPA programa 2008. (Civil Society Facility: Support to Partnership Actions "Fight against Corruption, Organised Crime and Trafficking") koji, između ostalog, upozorava da je svaki građanin RH u 2010. izdvojio 5.595,12 kn za javnu nabavu odnosno da se ni podaci o postupcima, sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama, ne mogu dobiti.

Dobra je vijest da je Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, samostalno i neovisno državno tijelo nadležno za rješavanje žalbi u postupcima javne nabave, davanja koncesija, odabira privatnog partnera u projektima JPP-a te za podnošenje optužnih prijedloga za prekršaje, imalo dobre poslovne rezultate: u 2010. godini otvoreno 1919 žalbenih predmeta što predstavlja porast od 34,95% u odnosu na 2009. go-

dinu, a od ukupnog broja predmeta u radu u 2010. godini (2.079) riješeno ih je 87,06%.

Opseg posla Državne komisije u stalnom je porastu. Nadležnost Državne komisije iznimno je važna i ima značajne implikacije na gospodarstvo, ali i na borbu protiv korupcije. Ovoj instituciji predstoji i značajan porast opsega posla u slučaju jedinstvene primjene Zakona o javnoj nabavi i na sredstva iz strukturnih i kohezijskih fondova EU nakon stupanja u članstvo.

Uprava za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva dala je svoje objašnjenje na temu "Mehanizmi novog Zakona o javnoj nabavi" nastalo kao rezultat IPA projekta "Jačanje kapaciteta za sprječavanje nepravilnosti u postupcima javne nabave".

Tvrdi se da novi zakon ne uvodi sistemske novine u odnosu na važeći zakonodavni okvir, već se radi o dodatnom usklađivanju pojedinih njegovih odredbi s pravnom stečevinom u području javne nabave i izmjenom određenih instituta koji su se tijekom proteklog razdoblja pokazali nedovoljno učinkovitim.

Udruga općina u RH također je aktivna na planu javne nabave, a u suradnji s Partnerstvom za društveni razvoj i nizozemskom fondacijom Nicolaas Witsen radi na zajedničkom projektu "Antikorupcijske mjere u provedbi politika javne nabave" - ACRIP (Anti-Corruption Response to Implementation of the Procurement Policies) u sklopu kojega će se u nekoliko hrvatskih općina

i gradova provesti edukacija o mehanizmima sprječavanje korupcije u javnoj nabavi, uspostavi nadzora, procedurama i tvrtkama koje su dio javne nabave, a uz to će se formirati i internetski portal za kontrolu i nadzor javne nabave. To će biti razlog što će nizozemski eksperti tijekom jeseni posjetiti nekoliko općina i održati savjetodavne seminare.

Upravi za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva naglašavaju da novi zakon ne uvodi sistemsko

novine u odnosu na važeći zakonodavni okvir, već se radi dodatnom usklđivanju pojedinih odredbi s pravnom stečevinom u području javne nabave te izmjenom određenih instituta koji su se tijekom proteklog razdoblja pokazali nedovoljno učinkovitim te uvođenjem nekih novih.

Utvrđuju se dva vrijednosna praga za postupke javne nabave: nabava velike vrijednosti definira se kao nabava čija je procijenjena vrijednost jednak ili veća od vrijednosti europskih praga; nabava male vrijednosti definira se kao nabava čija je procijenjena vrijednost između 70.000,00 kuna i eu-

ropskih pragova; ukida se sada važeći treći, tzv. "nacionalni prag" koji iznosi 300.000 kn za robe i usluge, odnosno 500.000 kn za rade. Ima novina u planu nabave, početku postupka, oko ovlaštenih predstavnika naručitelja, dokumentaciji, troškovima i sl. Prezentacija zakona može se naći na adresi: http://www.javnabava.hr/userfiles/file/EU%20projekti/IPA%202008%20TWL/Konferencija/Mehanizmi_novog_ZJN-1.pdf

(V.F.)

U tijeku je izrada promotivne brošure općina i gradova za potrebe međunarodne suradnje

Strahoninec, Jakšić, Viškovo, Marija Bistrica, Medulin, Promina, Blato, Nijemci, Vrpolje, Šestanovac, Kneževi Vinogradi, Tribunj, Cestica, Generalski Stol, Lasinja, Rakovica, Petrijevci, Kumrovec, Stari Jankovci, Tovarnik – ovo je popis od 20 općina članica Udruge općina koje su se prve iskazale interes za sudjelovanje u izradi promotivne brošure koju su zajednički poduzele Udruga općina u RH i Udruga gradova u RH i koja bi svjetlo dana trebala ugledati do kraja listopada 2011.

tivnog materijala koji bi obuhvaćao sve hrvatske lokalne jedinice (429 općina i 127 gradova) nadilazi raspoložive resurse i sredstva.

S obzirom na značaj i nužnost međunarodne suradnje za svaku jedinicu lokalne samouprave u Hrvatskoj kao i u kontekstu intenziviranja europskog i svjetskog umrežavanja Hrvatske, Udruga općina je odlučila olakšati takvu vrstu aktivnosti svojim članicama, osigurati protok informacija i omogućiti sklapanje internacionalnih kontakata u skladu s pojedinačnim afinitetima i potrebama. Osim zemljopisnog položaja, veličine

i broja stanovnika, za svaku se općinu ukratko opisuje njezina povijest, gospodarstvo, kultura, zanimljive pojedinosti i stanje u bratimljenju kao i podaci za kontakt.

Interes za boljim upoznavanjem i suradnjom već su iskazali partneri iz kineskog grada Guangzhoua (poznatog i kao Kanton <http://hr.wikipedia.org/wiki/Guangzhou>), sedmomiljunske glavnog grada provincije Guangdong na jugu Kine.

(V.F.)

Promotivni materijal će, pored opisa ustroja i sustava hrvatske lokalne samouprave, detaljnije predstaviti i 40 hrvatskih lokalnih jedinica (20 općina i 20 gradova). Ured Udruge zahvaljuje odazivu svih općina a posebice onima koje nisu ušle u projekt, no ograničenje broja lokalnih jedinica bilo je nužno kako zbog potencijalnih korisnika koje ne bi trebalo obasuti prevelikom količinom sadržaja odjednom tako i zato što izrada promo-

Lokalne politike mladih: primjeri Bugarske i Andaluzije

U okviru međunarodnog projekta "Bratimljenje između europskih gradova – most među mladima" predstavnici hrvatskih gradova i općina imali su priliku posjetiti lokalne jedinice u Republici Bugarskoj i Kraljevini Španjolskoj posredstvom Udruge općina kao hrvatskog partnera. Tijekom mjeseca rujna u dva su navrata upoznali njihove dobre prakse u području politike prema mladima.

Što su vidjeli na studijskom putovanju i koje su razlike u odnosu na Hrvatsku?

BUGARSKA

Tijekom četiri vruća rujanska dana, pred sam početak izborne kampanje za bugarske lokalne izbore, predstavnici iz općina Generalski stol, Petlovac i Vrpolje prvo su upoznali slučaj Plovdiva, ekonomskog i prometnog središta te drugog grada po veličini u Bugarskoj koji ima 338 tisuća stanovnika (takožvani "Biser Trakije").

Formuliranje lokalne politike prema mladima u Plovdivu započelo je prije par godina kada je na prijedlog tadašnjeg gradonačelnika glasak stavljen na mlade za što je kao strateški dokument preuzeta Europska povelja o participaciji mladih. Gradski ured za djecu, mlade i sport osnovan je 2008., iste godine kada i neformalni forum mladih za predstavljanje interesa mladih pred tijelima lokalne vlasti. Pomalo iznenađujuće, izbor predstavnika mladih vodi se također na neformalan način ali "putem odzgo": potencijalni mladi vođe vrbuju se u forum mladih putem lokalnih instituci-

ja (škole, sportske udruge, kazališta...).

Kroz konzultacijski proces s forumom mladih planiraju se različite aktivnosti. Tako je uz moto "otvaranje novih radnih mjesta" pokrenut i nagradni natječaj za najboljeg mladog poduzetnika (do 35 godina) u koji su se uključili vanjski sponzori poput ekonomskog fakulteta i lokalnog radija. Najbolji poslovni planovi osvajaju simbolične novčane nagrade (tri i pol, dvije te tisuću eura) kao pomoć za početak poslovanja, a kao nusproizvod natječaja nastaje i svojevrsna "burza" poslovnih ideja i projekata za buduće financiranje i implementaciju. Pored svoje ekonomske orijentiranosti, trenutni mandat gradske uprave pokazao je i socijalnu osjetljivost: Plovdiv je jedan od rijetkih bugarskih gradova koji ima usvojenu strategiju prevencije kriminaliteta među mladima. Jedna od jednostavnih i efektnih rezultata strategije jest izrada kataloga gradskih aktivnosti za mlade (besplatnih i onih koji to nisu) koji se putem informativnog glasnika distribuiraju po školama, sportskim klubovima i kulturnim centrima.

Zanimljivo, tijekom kasnijeg razgovora s članovima udruge Open Arts Foundation, saznali smo da gradske vlasti nemaju običaj novčano pomagati udruge mladih. Pomoći na koje se ograničavaju bugarski gradovi svode se na potporu nefinancijske naravi: ustupanje prostora za kulturne i sportske aktivnosti (dvorane, uredi, industrijske hale i sl.) i olakšavanje procedure prilikom izdavanja nužnih

dozvola (ograničavanje prometa u određenim djelovima grada, distribucija električne energije i sl.). Generalno gledajući bugarska lokalna razina uglavnom ne provodi izravna finansijska dotiranja građanima pa tako primjerice uopće ne postoje lokalne subvencije za učenike i studente već se to provodi isključivo putem ministarskih programa.

Drugi grad studijskog putovanja Asenovgrad, udaljen svega pola sata vožnje od Plovdiva, u znatnoj je mjeri različit od svog velikog susjeda. Asenovgrad je stari povijesni gradić od 54 tisuće stanovnika s odličnim perspektivama za razvoj ekološkog, kulturnog i religijskog turizma (naziva se i "Bugarskim Jeruzalemom" prema mnoštvu pravoslavnih samostana i kapelica u okolini). Iako je, za hrvatske prilike, riječ o gradu srednje

Ured udruge Open Arts Foundation u Plovdivu

Krajobraz Asenovgrada

veličine, godišnji budžet nije nezanemariv – 18 milijuna eura od čega trećina proračuna ide na društvene aktivnosti. Zbog svojih komparativnih prednosti u kulturnoj i prirodoj baštini, većina konkretnih politika za mlade tematski su usmjereni prema ekološkim, sportskim (biciklizam i paraglajding) i kulturnim (arehološka iskapanja) aktivnostima. Visok udio mladih u gradskoj populaciji rezultirao je s nekoliko angažiranih udruga koje blisko surađuju s gradskim vlastima: udruga “Haberlea” često sudjeluje u obilježavanju najvećih ekoloških obljetnica (Dan vode, Dan Zemlje, Dan ekologije i slično), a čak su i dugokosi članovi lokalnog moto kluba (poznatiji pod jednostavnim nazivom “rokeri”) redovno uključeni u gradske manifestacije.

ANDALUZIJA

Tijekom druge polovice rujna, u studijski posjet najjužnijoj i najmnogoljudnijoj autonomnoj pokrajini Španjolske krenula

je mala delegacija lokalne samouprave sačinjena od predstavnika Osijeka, Koprivnice i Motovuna.

Prva postaja - Archidona. Smješten u podnožju brda i okružen nepreglednim nasadima maslina, gradić od 8000 stanovnika tipičan je primjer španjolske arhitekture i njenog ruralnog kolonita - bijelo naselje okruženo suhom, crvenom zemljom i zelenim stablima. Poput slučaja Plovdiva i ovdje je prijedlog konkretne politike prema mladima iniciran od gradske uprave, a namjera je bila preobraziti mlade ljude od pukih konzumenata u samostalne stvaratelje kulture. Ipak, za razliku od bugarske prakse naglasak je stavljena na horizontalni, participativni proces putem otvorenih plenuma kako bi se informirala javnost te prikupili korisni komentari i mišljenja. Naime, motivacija dionika nikada nije bila upitna u Archidoni, samo su nedostajale metode i instrumenti za uspostavljanje komunikacije i provedbu odluka.

Po donošenju odluke gradskog vijeća o uređivanju prostora za mlade, od prije četiri godine, cijelim procesom upravljaju mladi pričemulokalnim političarima nije dozvoljena prisutnost na sastancima. Tako je novi prostor doma mladih,

inače bivšeg frankističkog silosa za žito i najviše zgrade u gradu, obnovljen isključivo prema željama mladih, čak je i samu stručnu studiju izradio jedan student arhitekture a ne službeni gradski arhitekt. U sklopu doma mladih, nalazi se i radio mladih, a prostor se trenutno koristi za različite aktivnosti i slobodno druženje. Ostatak silosa još je u fazi preuređenje kako bi mogao udomiti ostale gradske udruge mladih, što se očekuje tijekom ove jeseni. Cjelokupan proces je trenutno financiran od strane lokalne vlasti, no želja je obiju uključenih strana pretvoriti ga u samoodrživu inicijativu.

Druga lokalna jedinica posjećena u okviru studijskog putovanja bio je Puente Genil (“Most na rijeci Genil”), gradić s 30 tisuća stanovnika i poljoprivredom kao glavnom gospodarskom granom. Slično kao i kod ostalih posjećenih gradova, praktiranje sustavnih politika prema mladima relativno je novijeg datumu jer prije četiri godine nije postojao gotovo nikakav dijalog između mladih i gradske uprave. Kao odgovor na to pokrenut je široki konzultacijski proces kako bi se utvrdile potrebe mladih iz čega je proizašao zahtjev za osnivanjem prostora za mlade. Vrlo brzo po odluci gradskih vlasti za dodijelu finansijskih sredstava za obnovu stare kuće u centru mladih ispostavilo se da donirani iznos nije dovoljan te se prionulo potrazi za alternativnim rješenjem. Izlaz je pronađen u prostoru stare tržnice/hangara koji je obnovljen te opremljen s nekoliko kontejnera u svrhu stvaranja kreativnog prostora za mlade. U proljeće 2011. otvoren je “Kreativni prostor za mlade – La Lonja” te prepušten mladima na korištenje.

Jedan od nusproizvoda ovoga procesa bio je i snažniji angažman mladih: u svega par godina osnovano je mnoštvo udruga mladih, iako je i dalje glavna osnova "fronta mladih" neformalna platforma kojom koordinira mali krug volontera. Prilikom organiziranja akcija i aktivnosti za komunikaciju se koriste socijalnim mrežama ali i glasom preporuke uključenih članova. U razgovoru s njima, otkrili su nam kako su svi uključeni u inicijativu izuzetno motivirani, pri čemu im je najveća nagrada osjećaj zadovoljstva nakon postignutih rezultata. Nakon prošlih lokalnih izbora, u svibnju 2011., nova vlast nije pokazivala interes za nastavak suradnje s mladima. Prilikom jednog sastanka s predstavnicima grada koordinatori su organizirali dolazak više od 60 mladih, čime su prenijeli jasnu poruku novom gradonačelniku o snazi i organiziranosti gradske mladeži. Inicijalni stav gradske vlasti nakon toga je, očekivano, omekašao. Takvo što, uvjereni su mladi, ne bi bilo moguće postići prije par godina.

ZAKLJUČAK

Iako postoje određene razlike u odnosu na administrativnu i teritorijalnu uređenost njihovih lokalnih samouprava, problemi mladih ljudi u obje zemlje slični su, posebice u manjim sredinama: neizvjesnost stalnog zaposlenja, nedostatak kulturnog sadržaja, manjak sportskih aktivnosti i slično. Ograničen djelokrug lokalnih jedinica i njihovih fiskalnih kapaciteta u kombinaciji s globalnom recesijom u znatnoj su se mjeri odrazili i na mogućnost adekvatnog rješavanja problema mladih na lokalnoj razini. U takvim

Kreativni prostor za mlade - La Lonja u Puenta Genilu

okolnostima inventivni pristup te motiviranost samih aktera od presudne su važnosti.

Odluka o usvajanju konkretnih politika prema mladima u svim je slučajevima potekla od lokalnih vlasti, što je poznato kao ključna faza u čitavom procesu. Politička odluka o budućoj podršci inicijativama mladih osnova je za ikakvu daljnju nadgradnju. U oba andaluzijska grada inicijalna odluka je potekla od lokalnih vijećnika, dok je u Plovdivu na prijedlog gradonačelnika osnovan neformalni forum mladih kao tijelo između općine i udruga mladih (slično institutu vijeća mladih koje postoji u Hrvatskoj).

Aktivnosti mladih ljudi u, studijskim putovanjem obuhvaćenim, općinama i gradovima različitog su sadržaja nosvode su uglavom na područje nezavisne kulture, sporta i slobodnog vremena. Socijalni angažman i politički aktivizam također nije nepoznat, što je pogotovo točno za Španjolsku. Iako su modeli i metode odlučivanja bile različite, u svim posjećenim lokalnim jedinicama evidentirana je potreba osnivanja slobodnih prostora u kojima bi se takve aktivnosti za mlade mogle održavati.

Za razliku od Hrvatske, koja ima izrazito razvijen civilni sektor (makar u pogledu broja udruga građana, ako već ne u njegovim rezultatima), Bugarska nema toliku zastupljenost organizacija

civilnog društva. To je u izravnoj mjeri povezano i s financiranjem udruga od strane lokalnih vlasti koje je u bugarskim gradovima i općinama gotovo pa nepoznato. S druge strane, španjolske lokalne vlasti puno su sadržajnije što se tiče finansijskih potpora inicijativama mladih. Pojedini gradovi u mogućnosti su izdvojiti i do 60 tisuća eura po pojedinačnom projektu, a nije rijetkost da se iz lokalnih proračuna izdvaja i do 250 tisuća za obnovu i izgradnju prostora za mlade. Dakako ni španjolski gradovi nisu imuni na globalna ekonomска zbivanja pa je i kod njih zabilježen trend rezanja rashoda za aktivnosti koje nisu neophodne za funkcioniranje lokalne jedinice. Prema ekspertru iz Andaluzijskog općinskog fonda za međunarodnu suradnju (FAMSI), očekivanja su da će naredne dvije godine biti najgore po pitanju ostvarenih lokalnih prihoda, što će definitivno odraziti i na aktivnosti mladih.

Ipak, primjeri iz obje zemlje ukazali su na snagu i mogućnosti volonterskog rada mladih koji uz stvarnu suradnju i potporu lokalnih vlasti mogu ostvariti iznimne rezultate. To je u svakom slučaju praksa vrijedna primjene i u Hrvatskoj.
(M.E.)

Lokalna samouprava u (ne)milosti političkih stranaka

Što o reformi lokalne samouprave misli HDZ, što Kukuriku koalicija, što laburisti, haesesovci, liberali...? Bave li se strake suštinski problematikom ili je to samo jedna od onih vječno prisutnih ali nikad dovoljno ozbiljno shvaćenih tema na kojima se skupljaju politički bodovi floskulama, općim mjestima i populističkim apelima?

Imaju li hrvatske političke stranke koje se ovih dana spremaju izići na parlamentarne izbore jasne političke i gospodarske programe? Imaju li odgovore na probleme koji su eskalirali i muče cijelu naciju a koji su možda, zbog naših vlastitih političkih promašaja ali i recesijskog konteksta, danas izraženja nego u cijelom proteklom desetljeću? Ova pitanja postavljaju si građani, politički analitičari, medijski komentatori i spin-doktori... mišljenja se iskamčuju u brojnim intervjuima, izjavama, panelima, okruglim stolovima. Ponuđeni odgovori raznoliki su, više ili manje konkretni, gledišta različita, prijedlozi raznovrsni, a građani zbumjeni dok pokušavaju sklopiti mozaik i tako "naoružani" informacijama 4. prosinca 2011. ići na glasanje.

No, ovdje se pitamo nešto drugo, premda povezano s gospodarstvom i politikom. Pitamo se imaju li stranke koje pretendiraju na vlast i zastupnička mjesta u Sabor-u formulirane stavove o ustrojstvu i učinkovitosti lokalne samouprave u Hrvatskoj? Bave li se stranački kandidati suštinski problematikom lokalne samouprave ili je to samo jedna od onih vječno prisutnih ali nikad dovoljno ozbiljno shvaćenih tema na kojima se skupljaju politički bodovi floskulama, općim mjestima i populističkim apelima?

Teritorijalna podjela Hrvatske i nužnost njezina preustroja tema je o kojoj se stalno raspravlja

kao o navodnoj potrebi smanjenja broja općina i gradova, a glavni argument je njihova ekonomski (ne)održivost.

Ipak, stvari nisu tako jednostavne niti im treba pristupati jednostrano. Ima bogatijih i siromašnijih, uspješnih i manje uspješnih, velikih i malih, ima općina koje ne prikupe ni dovoljno novca da bi isplatile plaće svojim izabranim dužnosnicima i zaposlenicima, a kamoli da rade nešto ozbiljno. Ali to ne znači da pitanju treba prići mehanički i grubo ga presjeći. Naprotiv, treba preustrojiti sam koncept i pritom voditi računa o racionalizaciji poslovanja u smislu suradnje lokalnih zajednica i racionalizacije poslova i troškova, ali i o osiguravanju demokratskih uvjeta izražavanja volje građana i njihovih interesa.

Hoće li se nove snage na hrvatskoj političkoj sceni nakon 4. prosnca 2011. s tim pitanjima ozbiljno suočiti?

Analiza koju smo proveli proučavajući reprezentativni uzorak programa na web stranicama i javnih istupa stranačkih čelnika nekolicine stranaka, bez namjere da potvrđujemo bilo koju tezu, dala je (zasad) slabašne rezultate. Mnogi se nisu izjasnili i iskreno se nadamo da im je pitanje nekako promaklo, da su samo površni ili da se još nisu stigli pozabaviti i time. Ima još vremena do službenog početka izborne kampanje. Stoga i pregled koji ovdje donosimo zapravo je "work in progress".

HDZ - Cjelovitost regionalne politike na načelima partnerstva središnje i lokalne vlasti. Raznolikost županija, očuvan prostor, priroda i kulturna baština.

Održiv i konkurentan razvoj svih županija temelji se na uvažavanju ra-

zlika u njihovoj razvijenosti i specifičnosti njihovih gospodarskih prilika. U sljedećem mandatu stranka će još intenzivnije raditi na ujednačenom razvoju Republike Hrvatske s ciljem daljnog smanjivanja razlika u razvijenosti naših županija.

Ulaganja u infrastrukturu - prometnice, vodovode, mreže za prijenos električne energije, morske i riječne luke bitna su sastavnica ujednačavanja razvijenosti te ostaju prioritet i u nadolazećem mandatu. Međutim, u Europskoj Uniji u čije članstvo Hrvatska pristupa, ujednačen razvoj znači i neprekidno poboljšavanje poduzetničke klime, jačanje investicijskog potencijala, poboljšanje obrazovanja, uklanjanje birokratskih zapreka ulaganjima i jačanje komparativnih prednosti svake županije koristeći njezine specifičnosti, ali i prednosti suvremene informacijske tehnologije. U svrhu jačanja konkurenčnosti svake hrvatske županije u sljedećem mandatu HDZ će dodatno osnažiti cjelovitost regionalne politike na načelima partnerstva središnje i lokalne vlasti.

Ulaskom u Europsku Uniju sve će ove politike i nastojanja do-

datno biti osnažene značajnim sredstvima iz Kohezijskih fondova, Fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda. Sredstva iz europskih fondova osigurat će dodatan zamašnjak ubrzanom i ravnomernom razvoju hrvatskih krajeva i upravo je to bila jedna od temeljnih snaga koja je tijekom proteklih šest godina pregovora motivirala stranku da ustraje i dovede pregovore do uspješnog kraja.

Hrvatska demokratska zajednica drži da je raznolikost hrvatskih županija, nadopunjavanje jadranskog i panonskog područja, nizinskih i brdsko-planinskih područja, hrvatsko bogatstvo i njezin kapital.

HDZ-ova vlada je prije izvjesnog vremena naručila studiju Ekonomskega fakulteta koja je upozorila na niz slabosti postojećeg ustrojstava lokalne samouprave, te kao jedini mogući izlaz predložila decentralizaciju i teritorijalni preustroj države. Studijom su predložene tri skupine mjera za decentralizaciju i "traži se jasna raspodjela obaveznih nadležnosti između općina, gradova, predviđa promjena načina financiranja koja će jedinicama omogućiti stabilne prihode te reorganizacija lokalnih jedinica koja predviđa značajno smanjenje njihova broja". Teritorijalni preustroj proveo bi se na osnovi tri kriterija: broja stanovništva, proračunskog kapaciteta te specifičnih povijesnih, kulturnih i drugih kriterija.

Kukuriku koalicija (SDP, HNS, IDS, HSU): Plan 21

- *Protiv ideje da se određeni broj županija, gradova i općina samo "odreže", već da se takva racionalizacija vodi po kriteriju ekonomski snage i fiskalnog ka-*

paciteta lokalnih i regionalnih jedinica. Neće biti otpuštanja nagomilane birokracije, niti ukidanja gradova i općina koje imaju samo predsjednika, tajnicu i fokus, a žive od centralnog proračuna.

Umjesto 79 posto, kao što je sada, jedinicama lokalne samouprave pripast će sav prihod od poreza na dohodak kao i 90 posto poreza na dobit. Općine, gradovi i županije trebaju dobiti novac, ali i obveze. I sada sav prihod od poreza na dohodak ide jedinicama lokalne samouprave no sada se dijeli po političkom ključu i nitko ne kontrolira na što se troši. Ostalih 10 posto preza na dobit ići će u Fond za poravnanje iz kojeg će se također pomagati jedinicama lokalne samouprave. Propisat će se jasni kriteriji za kvalitetu javne usluge – točno će se znati što sve škola ili dom zdravlja moraju imati... Premda se stalno govori o prevelikom broju općina od kojih neke ne mogu same financirati ni troškove administracije, koalicija ih ne namjerava ukidati. Građani sami moraju donositi odluke pa tako i onu žele li imati svoju samostalnu općinu ili im se ipak više isplati udružiti se s drugom općinom.

Cilj je povećati ovlasti jedinica lokalne i regionalne samouprave i sustići razvijene zemlje Europske Unije koje 20 do 25 posto javnih financija raspodjeljuju regionalnim i lokalnim zajednicama.

To je bila osnovna vodilja pri definiranju mjera politike decentralizacije.

Postojeća razina centralizacije u Hrvatskoj značajna je i neodrživa jer vodi dalnjem rastu disproporcija i slabljenju ukupne gospodarske moći zemlje. Po udjelu lokalnih i regionalnih vlasti u javnim financijama manjem od 10%, Hrvatska je među europskim zemljama bila i ostala pri samom dnu. Fiskalni kapacitet jedinica lokalne i regionalne samouprave vrlo je neujednačen u pogledu visine, ali i vrste prihoda, kao i vrste rashoda i njihova rasporeda u proračunima.

Odgovornost za neprihvatljive regionalne disproporcije u razvoju zemlje jest na državi i vlasti koja je vodi, kao najvećem poslodavcu. Od svojih regija država ubire više prihoda nego što se rasporedom tih prihoda ostavlja lokalnoj i regionalnoj samoupravi.

Vlast će djelovati po načelu supsidijarnosti, tako da će se višoj razini prepustiti samo ono što se ne može riješiti na nižoj, vodeći računa o učinkovitom pružanju javnih usluga i obavljanju javnih poslova. Pri tome, preuzimat će se i nastavljati samo ona rješenja i modeli iz prakse (domaće i EU), koja su se pokazala dobrima i u odnosu na postojeće okruženje u Hrvatskoj.

Kukuriku koalicija namjerava predložiti povećanje broja statističkih regija na pet kako bismo stvorili uvjete za što bolje korištenje EU fondova.

Novi regionalni i lokalni ustroj, koji će proizaći iz javne rasprave, treba uzeti u obzir socijalne i ekonomske prepostavke odnosno uravnotežiti tri osnov-

na zahtjeva – ekonomsku efikasnost, lokalnu demokraciju i identitet. Povećanjem ovlasti nižih razina samouprave (regija, gradova i općina) povećala bi se i motiviranost građana da sudjeluju u kreiranju i provođenju lokalne i regionalne politike, pa tako i stvarni javni nadzor nad donošenjem i provođenjem javnih odluka i trošenjem javnoga novca.

Cilj je sustići razvijene zemlje Europske Unije koje 20 do 25 posto svojih javnih financija raspodjeljuju na regionalne i lokalne zajednice. Decentralizacija proračunskih pozicija jedan je od realnih i izvedivih zahtjeva. Koalicija drži da reformu postojećega sustava lokalne i regionalne samouprave treba usmjeriti ka redefiniranju nadležnosti različitih razina lokalne i regionalne samouprave u skladu s ekonomskom i administrativnom snagom, odnosno fiskalnim kapacitetom. Samoupravi treba dodijeliti poslove vezane posebice uz zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, obrazovanje, te decentralizirati pojedine funkcije velikih javnih poduzeća koje su od primarnog interesa za samoupravu i za čije obavljanje samouprava ima vlastite mogućnosti i sposobnosti. Regionalna i lokalna samouprava imat će veće ovlasti u prostornom planiranju, upravljanju i gospodarenju prostorom, u mjerama za provedbu zaštite okoliša i provedbi načela održivog razvoja, a županije značajno veća sredstva za uspješno realiziranje svojih koordinativnih funkcija, za provedbu mjera ujednačavanja društvenog standarda i za poticanje ravnomjernijega regionalnoga gospodarskoga razvoja.

HRVATSKI LABURISTI STRANKA RADA

Hrvatski laburisti - Stranka rada: Za referendum o ustroju lokalne samouprave.

Stranka ocjenjuje da je nevjerljivo nabujala lokalna samouprava u 429 općina, 126 gradova i 20 županija. Sa stručnim timom stranka će izraditi studiju o optimalnom broju osposobljenih, stručnih i školovanih radnika u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi te javnim poduzećima. Prema europskim standardima, uvažavajući hrvatske specifičnosti, napravit će se i studija o finansijski samoodrživim jedinicama lokalne samouprave koje u Hrvatskoj trebaju opstati odnosno prema kojim kriterijima ubuduće treba dodjeljivati status općine, grada i županije. Studije će Hrvatski laburisti dati na uvid javnosti i pokrenuti sveobuhvatnu raspravu, a o konačnom ustroju raspisati referendum. Zalagat će se za stvarnu, suštinsku decentralizaciju države.

HSS: Razvrstavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave po kategorijama.

Hrvatska seljačka stranka protivi se smanjenju broja jedinica lokalne samouprave. Potpomognuta područja bit će: jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi) ispod 75% prosjeka razvijenosti RH, I. skupina i II. skupina te jedinice područne (regionalne) samouprave (županije) ispod 75% prosjeka razvijenosti RH.

Takvim područjima treba pomoći kako bi ubrzali svoj gospodarski razvoj, s naglaskom na otvaranju novih radnih mjes-

ta. Indeks razvijenosti je transparentan i jednostavan model za izračun tog praga razvijenosti od 75 %. Izuzetno je važno da se takav model i pripadajuća metodologija može periodički primjenjivati, a da se sam model ne mijenja. Na taj se način razvijenost određenog područja može mjeriti u trogodišnjem ili sedmogodišnjem razdoblju i na temelju toga se jedinice mogu uvrstiti na listu ili skinuti s liste potpomognutih područja. Takav pristup bit će na zadovoljstvo svih jer je prije svega pravedan i solidaran.

Indeks razvijenosti temelji se na 5 pokazatelja: dohodak po stanovniku, stopa nezaposlenosti, proračunski prihodi teritorijalnih jedinica po glavi stanovnika, opće kretanje stanovništva i stopa obrazovanosti. Osim samog razvrstavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Strategija predlaže i mјere za pomoć takvim područjima koje tek trebaju biti ozakonjene Zakonom o potpomognutim područjima.

HSLS: Deklaracija o reformi lokalne i regionalne samouprave. Smanjenje broja županija i broja zaposlenih u lokalnoj samoupravi.

Deklaracija Hrvatske socijalno-liberalne stranke donosi sljedeće odrednice: 1. Reforma lokalne i regionalne samouprave u RH je neminovnost; 2. Reforma lokalne i regionalne samouprave u RH dio je cjelovite reforme javne uprave; 3. Prava, obveze i financije raspodjeljuju se sa središnje države na lokalnu i regionalnu samoupravu u odgovarajućem odnosu, a RH mora s centralističkog sustava odlučivanja i upravljanja prijeći na decentralizirani model upravljanja i odlučivanja, sukladan najboljoj europskoj praksi; 4. Postojeći sustav planiranja i upravljanja regionalnom politikom u okviru više postojećih ministarstava i agencija ne daje odgovarajuće rezultate i potrebno ga je promijeniti na način da se ciljevi ostvaruju ekonomičnije, efikasnije i racionalnije uz što manje trošenje novca poreznih obveznika i u što manjem broju organizacijskih jedinica; 5. Model ustroja Hrvatske s postojećim brojem općina, gradova i županija pokazao se neefikasan i neracionalan, treba ga zamijeniti s ustrojem jedinica lokalne uprave koje će kadrovski, tehnički, organizacijski i finansijski biti sposobne voditi razvojne politike (primarna funkcija) i biti portal javnih servisa građanima i poduzetnicima (sekundarna funkcija); 6. Novi model ustroja potrebno je utemeljiti na jedinicama lokalne samouprave (monotipski sustav) kao glavnim nositeljima operativnog razvoja i glavnem portalu za servis javnih usluga građana

sa snažno izraženim načelom supsidijarnosti, regijama kao snažnim i ekonomski, prometno, funkcionalno, komunalno, infrastrukturno, prirodno i povjesno logičkim cjelinama, uz napuštanje klasičnoga teritorijalnog kriterija; 7. RH treba napustiti model regionalnog ustroja prema županijama i prijeći na prijedlog HSL-a, tj. na ustroj od 5 regija – Slavonija, Središnja Hrvatska, Zagreb, Istra i Primorje, Dalmacija; 8. Fiskalna politika ima za cilj da do 1.1. 2014. odnos središnje države prema regijama i JLS-ovima postavi u okvirni odnos 75:25 u ukupnim prihodima konsolidirane opće države.

HDSSB: *Naglasak na regionalni razvoj i jačanje lokalne i regionalne samouprave, nema protivljenja smanjenju broja jedinica lokalne samouprave.*

U programu stranke Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje stoji kako je nužna decentralizacija državnih nadležnosti od lokalnog i regionalnog interesa koji primjenom načela podređnosti (supsidijarnosti) pripadaju jedinicama lokalne i regionalne samouprave te pripadajućih finansijskih sredstava za njihovo izvršavanje, kao i reforma upravno-teritorijalnog ustrojstva usmjerena stvaranju jedinica lokalne i regionalne samouprave sposobnih za preuzimanje decentraliziranih funkcija i osobito zadaća regionalnog razvoja. Postupnom reformom županije treba povezati u područne zajednice - regije. Regija je snažnija jedinica podesna za značajniji prijenos državnih nadležnosti, dakle, provedbu stvarne decentralizacije (devolucije) uz primjenu načela supsidijarnosti i prepostavka suvislog oblikovanja politike regionalnog razvoja. Stranka se zalaže za novi regionalni

ustroj Republike Hrvatske koji će odgovoriti naznačenim potrebama.

Regionalna samouprava treba biti oslonac lokalnoj samoupravi osobito u oblikovanju i ostvarivanju strategije i politike razvoja, a primjenom načela supsidijarnosti preuzimati samo one lokalne poslove koji nadilaze mogućnosti i kapacitete tih jedinica. Regionalna samouprava treba poticati i podupirati oblike suradnje jedinica lokalne samouprave te njihove zajedničke poduhvate u obavljanju javnih službi i zadovoljavanju razvojnih i drugih potreba.

HGS: *Pravednija raspodjela novca.*

Uvažavajući činjenicu da logika regija i regionalna politika zauzimaju značajno mjesto u aktualnim europskim procesima, Hrvatska građanska stranka (HGS) smatra da sadašnji administrativni ustroj u Republici Hrvatskoj treba mijenjati, ali ne tako da velike jedinice regionalne i lokalne uprave i samouprave ugroze potrebe manjih lokalnih zajednica. Stranka se zalaže i za pravedniju raspodjelu poreznog novca, na način da jedinicama regionalne i lokalne samouprave pripadne veći dio poreznih prihoda.

(V.F.)

Općina je osnivač dječjeg vrtića koji kapacitetom i kvalitetom potpuno zadovoljava potrebe stanovnika općine. Roditelji iz reda nacionalne manjine odbili su dijete upisati u dječji vrtić i zatražili da općina sufinancira pohađanje dječjeg vrtića u obližnjem gradu, jer tamo postoji predškolski program na jeziku nacionalne manjine. Je li općina to obvezna učiniti?

Pravo pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj na obrazovanje na manjinskom jeziku i pismu uređeno je s nekoliko propisa. Prije svega, Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina u članku 11. stavku 1. propisuje da je pravo pripadnika nacionalnih manjina na odgoj i obrazovanje na svom jeziku i pismu kojim se služe. Stavkom 2. istoga članka utvrđeno je da se odgoj i obrazovanje pripadnika nacionalne manjine obavlja u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama te drugim školskim ustanovama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe, pod uvjetima i na način propisanim posebnim zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Člankom 2. stavkom 1. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku

i pismu nacionalnih manjina ("Nar. nov.", br. 51/00) propisano je da se odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalne manjine obavlja u predškolskoj ustanovi, osnovnoj i srednjoj školi te drugoj školskoj ustanovi kao i drugim oblicima obrazovanja (seminari, ljetne i zimske škole i sl.), na način i pod uvjetima utvrđenim tim Zakonom.

Način obavljanja predškolskog odgoja i naobrazbe utvrđen je Zakonom o predškolskom odgoju i naobrazbi ("Nar. nov.", br. 10/97 i 107/07). Člankom 5. toga Zakona propisano je da se predškolski odgoj djece pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina ostvaruje sukladno tom Zakonu i propisima kojima se uređuju prava pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina.

Dakle, pravo pripadnika nacionalnih manjina na odgoj i obrazovanje na svom jeziku i pismu spominje se u nekoliko zakona. Ovo pravo podrazumijeva, među

ostalim, osnivanje obrazovnih ustanova ili, ako za to nisu osvareni uvjeti, posebnih razrednih odjela i obrazovnih skupina u kojima će se obrazovni proces odvijati na jeziku i pismu nacionalne manjine. Međutim, pravo pripadnika nacionalnih manjina na odgoj i obrazovanje na svom jeziku i pismu ne znači obvezu jedinice lokalne samouprave da pod svaku cijenu pripadnicima nacionalnih manjina koji žive na njenom području osigura predškolski odgoj na manjinskom jeziku. Stoga, ne postoji obveza općine da sufinancira boravak djeteta pripadnika nacionalne manjine u dječjem vrtiću u drugom gradu, bez obzira na to što se radi o predškolskom programu na jeziku nacionalne manjine.

(M.I.)

Promocija vodiča za zaduživanje jedinica lokalne samouprave u Novinarskom domu u Zagrebu

Povodom objavlјivanja Vodiča za zaduživanje jedinica lokalne samouprave, u prostorijama Novinarskog doma 20. listopada 2011. održava se panel rasprava pod nazivom "Kako se zadužuje lokalna samouprava" koju zajednički organiziraju Ekonomski institut Zagreb i Udruga općina.

Sudjelovanje u raspravi najavili su ravnateljica EIZ-a dr.sc. Sandra Švaljek, predsjednik UORH-a Đuro Bukvić, pročelnica Ureda Grada Opatije Helena Masarić, direktor poduzetničkog centra Vinodol Ivica Jerčinović, direktorka Sektora kreditiranja HBOR-a Ivanka Maričković Putrić, član Gradskog vijeća za proračun i financije u Novom Sadu (Srbija) Živko Makarić, a moderirat će je dr. sc. Dubravka

Jurlina Alibegović, također s EIZ-a.

Realizaciju većih infrastrukturnih projekata na lokalnoj razini u pravilu ograničavaju nedostatnoproračunska sredstva te je neophodno pronaći održivi način zaduživanja koji može osigurati financiranje dostatno za završetak projekata. Ekomska kriza je potrebu lokalne samouprave za zaduživanjem dodatno naglasila. Zbog smanjenja redovitih proračunskih prihoda zaduživanje postaje sve nužniji, ponekad i jedini način realizacije infrastrukturnih projekata lokalnih samouprava, pa je osobito važno dobro poznavati pravno, ekonomsko i političko okruženje u kojem se lokalna samouprava zadužuje, a posebno uvjete zaduživanja. Stoga su Ekonomski institut, Zagreb i Udruga općina u RH organizirali panel raspravu na kojoj ćemo zajednički raspraviti okruženje i uvjete zaduživanja lokalne samouprave u Hrvatskoj.

Projekt Vodič za zaduživanje jedinica lokalne samouprave i najnovija događanja u državama Jugoistočne Europe financirao je GIZ, Otvoreni regionalni fond za modernizaciju općinskih služba u Jugoistočnoj Europi (ORF MMS), a provela ga je Rumunjska udruga općina – AcoR, po pokroviteljstvu NALAS-a (Network of Associations of Local Authorities from South-East Europe). O projektu se može saznati više na web stranici www.nalas.eu/borrowing gdje se nalaze korisne i aktualne informacije o zaduživanju JLS-a, skupljene i vrednovane tijekom trajanja projekta. Tu se mogu pronaći analize postojećeg stanja, studije slučaja, sve sastavne dijelove vodiča kao i prijevodi na nekoliko regionalnih jezika.

Događaji i aktivnosti od lipnja do rujna 2011.

UORH dobio sredstva za nastavak projekta

Nakon završetka prve faze projekta pod nazivom "Local Government Borrowing" koji se bavi pitanjem zaduživanja lokalne samouprave u zemljama Jugoistočne Europe, krajem svibnja raspisani je natječaj za dostavu projektnih prijedloga za nastavak toga projekta. UORH je na navedeni natječaj poslao svoj projektni prijedlog te su mu temeljem toga odobrena sredstva za nastavak nekih projektnih aktivnosti koje će se odvijati tijekom listopada i studenoga.

UORH svim lokalnim jedinicama dostavio Vodič za zaduživanje

Početkom rujna UORH je svim gradonačelnicima i općinskim načelnicima dostavio primjerak publikacije pod nazivom "Vodič za zaduživanje jedinica lokalne samouprave i najnovija događanja u državama Jugoistočne Europe". Radi se o publikaciji nastaloj u okviru projekta "Local Government Borrowing", u kojoj se pojašnjavaju osnovni pojmovi vezani uz zaduživanje lokalne samouprave. Vodič je izvorno pisan na engleskom jeziku, a ured UORH-a preveo ga je i prilagodio za Hrvatsku.

Održan sastanak u okviru projekta međuopćinske suradnje

Krajem rujna u Zagrebu je održan sastanak kojem su prisustvovali predstavnici UORH-a, Udruge gradova, Ministarstva uprave i Vijeća Europe. Sudionici sastan-

ka su raspravili prijedlog sadržaja priručnika za međuopćinsku suradnju. Prema planu, priručnik i odgovarajući program obuke o međuopćinskoj suradnji trebaju biti gotovi do kraja 2011. godine.

O kulturnom nasljeđu na studijskom putovanju u Bruxelles

Predstavnici Općine Promina i Općine Stari Jankovci odabrani su od strane institucija EU-a kao sudionici studijskog putovanja u Bruxelles, u okviru kojega će se baviti temom očuvanja kulturnog nasljeđa.

UORH-u pristupile tri nove članice

Tijekom trećeg tromjesečja 2011. u članstvo UORH-a pristupila je općina Hrašćina (Krapinsko-zagorska županija), Općina Vratišinec i Općina Pribislavec (Međimurska županija). Tijekom posljednje tri godine u članstvo UORH-a pristupilo je 35 općina čime se broj članica popeo na 268.

Predsjednik UORH-a na okruglom stolu "Partnerstvo za otvorenu vlast"

Na poziv Predsjednika Republike prof. dr. sc. Ive Josipovića, predsjednik UORH-a Đuro Bukvić prisustvovao je 14. rujna 2011. u Zagrebu okruglom stolu pod nazivom "Partnerstvo za otvorenu vlast". Radi se o globalnoj inicijativi američkog predsjednika Baracka Obame usmijerenoj prema izgradnji otvorene vlasti koja u potpunosti uvažava načela dobrog upravljanja.

Odabrani predstavnici općina za sudjelovanje na obuci o Strukturnim fondovima

Uz pomoć triju hrvatskih nacionalnih udruga lokalnih i regionalnih vlasti, Delegacija EU-a u Zagrebu odabrala je kandidate koji će prisustvovati obuci o regionalnoj politici EU-

a i učinkovitom korištenju Strukturnih fondova. Obuka u organizaciji Odbora regija bit će održana u Zagrebu 25. i 26. listopada. Obuci će prisustrovati predstavnici iz općina Blato, Nuštar, Kamanje, Semeljci, Vrpolje i Matulji.

Suradnja UORH s Partnerstvom za društveni razvoj (PSD) na temu sprječavanja korupcije u javnoj nabavi

U rujnu su intenzivirane aktivnosti u projektu "Antikorupcijske mјere u provedbi politika javne nabave - ACRIP" u kojemu je UORH partner, ali i raznovrsne aktivnosti Udruge općina na drugim projektima s partnerima i dionicima u sustavu javne nabave u RH kao što je bila završna konferencija projekta "Active Policy Advocacy - APAP" (Projekt aktivnog policy zagovaranja) u organizaciji Partnerstva za društveni razvoj čiji je cilj bio pružanje pozitivnog utjecaja na razvoj sustava javne nabave Republike Hrvatske kroz jačanje osnovnih vrijednosti transparentnosti, poštenja, integriteta, konkurentnosti i profesionalnosti.

Udruga općina na Otvorenim danima Odbora regija

Dvoje predstavnika udruge sudjelovalo je na devetim po redu Otvorenim danima u organizaciji Odbora regija koji su održanimi u Bruxellesu od 10. do 12. listopada.

Napomena uredništva:

Za jesenski broj newslettera Udruge općina zamolili smo za intervju šefa delegacije Evropske Unije u Hrvatskoj, njegovu ekselenciju g. Paula Vandorena. Uz pripremljena pitanja (na engleskom jeziku) naglasili smo kako ćemo biti zadovoljni i pisanim odgovorima. Upite smo slali 4 puta, od lipnja prosječno svaki mjesec jednom. U dva pismena odgovora dobili smo obećanje da ćemo intervju dobiti, kad to bude bilo moguće. Sigurno je jedno: u tom će slučaju to biti postizborni i postreferendumski intervju.

Za intervju je redakcija newslettera tijekom rujna u dva navrata, preko dva nadležna službena komunikacijska kanala, zamolila i ministra uprave u Vladi RH g. Davorina Mlakara. Nažalost, od Ministarstva nismo dobili nikakav odgovor.

